

PRO

CONTRA

Argumente principale

- Alegătorii i-au acordat mandatul unui parlamentar, deci sunt îndreptățiți să i-l retragă, dacă nu se consideră bine reprezentați^[1].
- Alesul are responsabilitatea de a răspunde cât mai bine dorințelor și preferințelor alegătorilor din circumscripția sa^[3].
- Recall nu reprezintă un mandat imperativ pentru că nu i se dictează unui ales cum să acționeze; cetățenii își exprimă doar acordul sau dezacordul cu activitatea reprezentantului și în acest fel recall este doar o unealtă participativă cu rolul de a întări și mări calitatea democrației reprezentative.
- Reprezentanții ar trebui să poată fi sancționați de cetățeni nu numai la sfârșitul mandatului, în cazul în care candidează din nou, ci și în timpul exercitării activității^[5].
- Mandatul parlamentarului nu vine doar de la cetățenii care l-au votat, ci de la națiune, deci un grup de alegători nu are dreptul să i-l revoce^[2].
- Alesul trebuie să acționeze în interesul public, indiferent ce cred alegătorii din circumscripția sa^[4].
- Punând aleșii sub spectrul demiterii, recall-ul se apropie foarte mult de mandatul imperativ și riscă să le îngreuească libertatea de conștiință, exprimare și de acțiune, subminând principiile democrației reprezentative.
- Reprezentanții ar trebui să fie judecați pe baza întregii activități și de aceea răspund în fața cetățenilor cu ocazia alegerilor.

Utilitatea procedurii

- Recall-ul ar crește calitatea actului legislativ pentru că ar face legiuitorii mai sensibili la interesul și opinia publice^[6].
- Recall se distinge de alte metode de control (justiția, reguli disciplinare ale partidelor, ale parlamentului) pentru că aparține cetățenilor. El mărește deci puterea omului obișnuit și poate transmite voința electoratului nemediată de influența partidelor sau a grupurilor de interese.
- Adoptarea recall-ului ar promova implicarea civică și ar crește încrederea în instituțiile statului^[9].
- Recall-ul ar scădea calitatea guvernării pentru că ar încuraja comportamentul populist și ar descuraja deciziile curajoase^[7].
- Declanșarea sau deznodământul unui recall sunt susceptibile la influența partidelor sau a unor grupuri care, deși minoritare, sunt vocale sau bine finanțate. Astfel, rezultatul unui recall poate fi determinat mai puțin de dorința publicului și mai mult de resursele anumitor grupuri^[8].
- Nu există cercetări sociologice sau din științele politice care să demonstreze că mecanismul are un impact semnificativ asupra atitudinilor față de stat și diferitele instituții politice^[10].

Considerații instituționale

- Recall funcționează în țări cu sisteme electorale și configurații instituționale diferite și este folosit și pentru reprezentanții din puterea legislativă și executivă, indiferent de metoda de alegere^[11].
- În țările în care este adoptat, recall-ul se regăsește ca mecanism aplicat și autorităților locale, și autorităților naționale.
- Recall-ul poate „compensa” pentru deficiențele din sistemul de justiție sau din mecanismele disciplinare ale partidelor/parlamentului, oferindu-le cetățenilor posibilitatea de a responsabiliza ei înșiși pe reprezentanți.
- Recall ar trebui aplicat doar la reprezentanții aleși exclusiv prin voturile pe care le-au obținut personal, așa cum se întâmplă în sistemul majoritar simplu (ex. alegerea președintelui), și nu la cei aleși prin intermediul listelor sau al sistemelor electorale mixte – unde politicienii beneficiază și de voturile pentru alți candidați de pe listă^[12].
- Mecanismul ar trebui să fie aplicat doar celor care reprezintă o zonă geografică restrânsă și un set de cetățeni anume – cum ar fi consilierii locali sau județeni, primari.
- Recall-ul nu poate înlocui nevoia să se consolideze sistemul de justiție și să fie înăsprițe și aplicate normele etice în cadrul partidelor și instituțiilor^[13].
- Fără suficientă informație, publicul nu are o reală posibilitate de a evalua obiectiv și corect dacă un ales a încălcat legea^[14]. Gravitatea încălcării unor norme etice este o chestiune subiectivă.
- Informația nepartizantă și factual corectă nu este întotdeauna ușor accesibilă cetățenilor, ceea ce face ca posibilitatea de a responsabiliza să fie mai mică decât riscul de manipulare.

Aspecte procedurale

În ce situații se poate aplica?

- Situațiile în care se poate organiza un recall ar trebui să fie definite într-un mod suficient de larg pentru a le permite cetățenilor să sancționeze alesul pentru diferite tipuri de abateri grave (încălcarea legii, încălcarea normelor etice etc).
- Pentru a se minimiza pericolul ca recall să fie utilizat abuziv de către grupuri minoritare dar bine mobilizate sau finanțate și pentru a proteja continuitatea procesului de guvernare, trebuie impuse praguri de participare pentru declanșarea și/sau validarea procedurii.
- Dacă sunt prea permissive condițiile în care se poate declanșa un recall (ex. pentru orice motiv, în orice moment), procesul de guvernare riscă să fie perturbat frecvent de referendumuri, care sunt costisitoare și durează cel puțin câteva luni^[15].
- Dacă pragul de participare pentru declanșare (ex. numărul de semnături pentru o petiție) sau validarea unui recall (prezența la vot, procentul de voturi pentru) este prea ridicat, procedura devine aproape inutilă pentru că are șanse foarte mici de succes^[16].

Cine și cum declanșează procedura?

- O petiție are avantajul că ține de inițiativa cetățenilor și nu de o altă autoritate, punând tot controlul în mâna electoratului.
- Declanșarea procesului de revocare de către parlamentarii înșiși (în cazul schimbării partidului sau în alte situații) e o opțiune bună pentru că ar adăuga o altă metodă prin care Parlamentul se poate auto-guverna și poate îmbunătăți aplicarea normelor etice^[18]. De asemenea, ar evita costurile și complicațiile logistice ale administrării unei petiții.
- Semnarea petiției este efectiv un vot pentru demitere, dar acest vot nu este secret, pentru că orice observator cunoaște opțiunea cetățeanului care participă^[17].
- O astfel de procedură ar putea fi demoralizantă pentru public, care nu ar avea posibilitatea de a pune procesul în mișcare, ci doar de a se pronunța asupra inițiativelor din partea parlamentului^[19]. În plus, opțiunea aceasta poate duce la abuzuri din partea partidelor (declanșarea pe motive arbitrare sau care țin de interesul de partid dar nu de interesul public)^[20].

[1] Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul de la Helsinki, „Cere-ți dreptul constituțional de a schimba parlamentarii în timpul mandatului”, 13 decembrie 2013, <http://www.apador.org/blog/cere-ti-dreptul-constitucional-de-a-schimba-parlamentarii-in-timpul-mandatului/> (accesat 29 ianuarie 2014)

[2] Comisia de la Veneția, „Report on the Imperative Mandate and Similar Practices”, CDL-AD(2009)027, <http://www.venice.coe.int/web-forms/documents/CDL-AD%282009%29027.aspx> (accesat 24 ianuarie 2014), 2.

[3] House of Commons Political and Constitutional Reform Committee, „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201213/cmselect/cmpolcon/373/373.pdf> (accesat 21 ianuarie 2014), 26.

[4] House of Commons Political and Constitutional Reform Committee, 28.

[5] International Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA), „Direct Democracy: the IDEA Handbook”, 2008, http://www.idea.int/publications/direct_democracy/ (accesat 24 ianuarie 2014), 114.

[6] House of Commons Political and Constitutional Reform Committee, 26.

[7] Ibid., 27 - 28.

[8] Lewis Baston, Senior Research Fellow, Democratic Audit, declarație înregistrată în „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, 28, și Democratic Audit, „Written Evidence” în cadrul aceluiași raport, 77 și IDEA, 113.

[9] Professor Zimmerman, University at Albany, State University of New York, declarație înregistrată în „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, 23.

[10] Dr Matt Qvortrup, Cranfield University și Dr. Alan Renwick, University of Reading, declarații înregistrate în „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, 25-26.

[11] O listă întregă a țărilor care îl practică și a formelor existente se găsește în „IDEA: Direct Democracy Handbook”, 115, 119, 120, 122.

[12] IDEA, 110 și Prof. David Judge, University of Strathclyde, „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, 6.

[13] House of Commons Political and Constitutional Reform Committee, 77.

[14] Comisia de la Veneția, „Opinion on the Law on Amendments to the Legislation Concerning the Status of Deputies of the Verkhovna Rada of the Autonomous Republic of Crimea and of Local Councils”, CDL-AD(2007)018, 5 iunie 2007, <http://www.venice.coe.int/web-forms/documents/?pdf=CDL%282007%29003-e> (accesat 1 februarie 2014), 5-6.

[15] IDEA, 114.

[16] Lewis Baston, Democratic Audit, „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, 76-77.

[17] Her Majesty’s Government, „Recall of MPs Draft Bill”, <http://www.official-documents.gov.uk/document/cm82/8241/8241.pdf> (accesat 2 februarie 2014), 27.

[18] Ibid., 20-21.

[19] Zac Goldsmith MP, Peter Facey MP, declarații înregistrate în „Recall of MPs – First Report of Session 2012-13”, 25, 52.

[20] Comisia de la Veneția, CDL-AD(2007)018, 4.